7/8200

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

K-Q TSE-ISO-EN 9000

ACELE VE GÜNLÜDÜR

Sayı : B050NÜV0060004-106/ 17675
Konu : Soru Önergesi

01./11./2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 07/10/2005 günlü ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-13882 sayılı yazı.

Hatay Milletvekili Sayın Dr. Züheyir AMBER'in tarafıma tevcih ettiği 7/8200 esas nolu yazılı soru önergesi incelendi.

1- 21/06/1939 tarihinde Ankara'da Fransa ile Türkiye arasında imzalanıp 30/06/1939 günlü ve 3638 sayılı Kanunla tasdik edilerek yürürlüğe konulan Hatay Antlaşması uyarınca; Hatay'da oturan Hatay vatandaşları Türk vatandaşlığını kendiliğinden kazanmışlardır. Bu şekilde Türk vatandaşlığını kazanan 18 yaşını tamamlamış kişilere, bu antlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 aylık bir süre içinde Suriye ve Lübnan vatandaşlığına geçmek üzere seçme hakkı tanınmış ve bu hakkı kullanan kişilerin bu süreyi müteakiben 18 ay içinde ikametgahlarını Türkiye dışına nakletmeleri zorunlu kılınmıştır. Ayrıca, Hatay Sancak Statüsü ve Anayasasının 9 uncu maddesinde, Hatay vatandaşlığını ancak 01/01/1937 den önce sancak arazisinde mütemekkin olanların bihakkın kazanabilecekleri hükme bağlanmıştır. Aynı zamanda bu madde ile statünün yürürlüğe girdiği tarihte bu kişilerden kendilerini Hatay sicillerine kaydettirmemiş olanlara durumlarını düzeltmek ve kendilerini tescil ettirmek üzere bir yıllık süre tanınmıştır.

Bu hükümlere göre, Türk vatandaşlığının kazanılması için iki şart aranmakta olup, bunlardan birincisi Hatay vatandaşı olmak, ikinci ise Hatay'da oturmuş olmaktır. Bu şartlardan herhangi birisinin bulunmaması halinde Türk vatandaşlığı hukuken kazanılmamaktadır.

Hatay İli, Antakya İlçesi, Ulu cami Mahallesi, C: 46, KSN: 109'da kayıtlı bulunan Mustafa ve Nuriye ŞAH'ın Türk vatandaşı olup olmadıklarının Samandağ Asliye Hukuk Hakimliğince sorulması üzerine, 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 39 uncu maddesi uyarınca vatandaşlık durumları incelemeye alınmıştır.

Yapılan inceleme sonucunda; adı geçenlerin Hatay'ın Anavatana ilhakı dolayısıyla 1939 yılında yapılan yazım sırasında Hatay Antlaşmasının 2 nci maddesine dayanılarak 24/10/1939 tarihinde Hatay İli, Merkez İlçesi, Ulucami Mahallesi, hane 109'a tescil edildikleri, Suriye makamlarından yaptırılan araştırmada ise Suriye vatandaşı olarak 30/05/1922 tarihinde Suriye nüfus kütüklerine kaydedildikleri anlaşılmıştır.

Adı geçenler, 06/08/1924 tarihinde yürürlüğe giren Lozan Antlaşması hükümlerine göre de seçme hakkını Türkiye lehine kullanmamışlardır. Buna rağmen Türk vatandaşlığını kazanmış gibi nüfus kütüklerimize tescil edildikleri anlaşıldığından 3152 sayılı İçişleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 10 uncu maddesi ile Bakanlığımıza verilen yetkiye dayanılarak, durumlarına uyan 1587 sayılı Nüfus Kanunu ve Nüfus Hizmetlerine Ait Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin 153/b maddesi uyarınca nüfus kayıtları silinmiştir.

2- İlgililer hakkında yapılan vatandaşlık incelemesine esas olmak üzere; Halep Başkonsolosluğundan 28/07/1994 tarihli ve 57985 sayılı yazı ile Suriye nüfus kütüklerinde kayıtlı olup olmadıkları sorulmuş, kayıtlı iseler aile bireylerini gösterir nüfus kayıt örneğinin gönderilmesi istenilmiştir.

7/8200

Halep Başkonsolosluğundan alınan 23/03/1997 tarihli ve 50.000.18 sayılı yazıda; Mustafa Şaho Mevlevi'nin Suriye kütüklerine 30/05/1922 tarihinde kaydedildiği belirtilerek buna ilişkin Suriye nüfus kayıt örneği gönderilmiştir.

3- Söz konusu kişiler hakkında yapılan işlem vatandaşlıktan çıkarma işlemi değildir. Türk vatandaşlığının kazanılması için gerekli olan şartlar oluşmadığı halde, nüfus kütüklerine tescil edilen Mustafa ŞAH ve eşi Nuriye ŞAH'ın vatandaşlık durumlarının Mahkemece Bakanlığımızdan sorulması üzerine; yapılan inceleme sonucunda Türk vatandaşlığını kazanmadıkları halde nüfus kütüklerine tescil edildikleri anlaşıldığından 3152 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi ile Bakanlığımıza verilen yetkiye dayanılarak nüfus kayıtları silinmiştir.

4- İkinci sorunun cevabı bu soruyu da kapsamaktadır.

5- 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 40 ıncı maddesi uyarınca Türk vatandaşlığı hakkında idari makamlarca her ne şekilde olursa olsun verilen kararlar aleyhine yargı yolu açıktır.

Arz ederim.

Abdülkadir AKSU
Bakan

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

Çamlıca Mah. 1. Çiftlik Cad. No:136
PK:06200 Demetevler/ANKARA
Telf: (0 312 591 23 59) Faks: (0 312 397 16 85)
e-posta: nufushizmet@nvi.gov.tr Elektronik Ağ : www.nvi.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat: A.ERDOĞAN Şube Müdürü